

Spørreskjema

tilhørende forskningsgruppen "Nyere norsk historie". - Navn: professor Oluf Danielsen og universitetslektor Stein Utelvik Larsen, Historisk Institut, Sosiologisk Institut, Universitetet i Bergen.

"Mensigten med denne u.s. er aa kunne kaste lys over de problemer, som medl. av Nasjonal Samling gj.levde i den tiden, de var medl. av partiet og i tiden efter 1945. - Dette er en side v. nyere norsk historie, som har vært lite utforsket, og vi regner det som meget viktig, at vi kan faa dem i tale, som direkte oplevet forholdene. Det er ogsaa viktig, at u.s. blir gj.ført naa, slik at flest av dem, som var med kan kontaktes, mens erindr. ennaa er nære og de fleste av de eldre medl. i partiet lever."

"--- Blyen. strengt fortrolige, blir presenter bare i statistisk form - mottagerne taushetsplikt."

"Vi haaber, De vil fylde ut skemaet saa nøiagtig som mulig fo aa gi fyld-estgjørende informasjon om Dem selv og det. De har gjennomlevet. Skriv gjerne utfyllende kommentarer paa blanke sider. Legg gjerne ved egne ark, dersom De finner det nødvendig. Der det ikke direkte er spørsmål om faktiske informasjon, ber vi Dem best mulig gi uttrykk for Deres mening og indstilling."

----- 0 -----

Spørsmål som er besvart :

1. Hvor lange navn. adresse ? Svar: 20 aar.

2. Hvor mange ganger har De flyttet siden mai 1945? - Svar: 5 ganger.

13. Hvilket yrke har De idag? Svar: Privatpraktiserende spesialist i neurologi og psykiatri.

14. Hvilket yrke hadde De før krigen? - Svar: Distriktslege i Gjæmses, Kandidat og ass. lege Psykiatrisk Klinik, Vinderen. - Reserverlege paa Gaustad Asyl.

15. Hvilket yrke mai 1945? Svar: Medisinaldirektør.

17. Vistat De arbeidet Deres rett/ efter krigen p.g. av tidl. NS-medl.-skap ? Svar: Ja.

18. Hvilke vanskeligheter har De hat ved valg av arbeide p.g. av Deres tidl. medlemskap i NS ?

Svar: Se bilag. 1.

19. Hvilket arbeide tror de, at De vilde hat idag, dersom De ikke hadde vært medl. av NS ? - Svar: Paa trappene-til aa faa asyl-dir. still., søkte jeg vinteren 1940 den netop ledigblevne overlegestill. ved Oslo Høspital efter Johan Scharffenberg (en stilling, jeg altid har ønsket mig, og bleidstillet som nr.1 (av Administrasjonsrådet) - og ansat høsten samme aar, men tiltraadte ikke p.g. av krigen og det paatrængende behov for en medisinaldirektør, efter den 6 aar tidligere flygtede dr. Evang, og ble derfor konstitueret i denne stilling indtil videre.

20. Kan De navne noen problemer paa arbeidsløssen, som De mener, har opp-stått som følge av deres tidligere medlemskap i NS. ? - Svar: Se bilag til pkt. 18.

22. Hvilke organisasjoner er De medlem av? - Svar: Ingen.

23. Hvilke var De medl. av før NS? - Svar: "Fædrelandslaget".

25. Hvilket parti stemte De for de 2 siste stortingsvalg før krigen:

1933? Svar: Høire. - 1936? Svar: Nasjonal Samling.

27. Dersom det var valg imorgen, hvilket parti vilde de da stemme paa?

Svar: Intet.

28. Hadde De noe offentlig tillidssverv som følge av NS-medl. skap under krigen? (1940) (5). Svar: Nei. - Bilag 2. - Med. dir. still. var upolitisk. - Se ogsaa herom min vedl. utredn. om "Oslo Komm. Sykehus i krigens tegn"

30. Hva vil De si, var årsaken til at De meldte Dem inn i NS ?

Svar: Se bilag 3 : "Medlemsskap i Nasjonal Samling".

33 Tillidsverv i partiet ell.dets underorganis.? Svar: Nei.

34. Regnet De Dem som aktivt ell.passivt medl.? Svar: Aktivt forsaavidt som jeg skrev endel artikler om NS og dets misjon - saag@dt som det eneste, hvorfor jeg ble "dømt" (skjønt det var den rene barnemat mot, hvad der naa skrives). - Det var det gjenoprettede demokratis syn paa pressefriheten, -som - naar det passer samme demokrati - hævdes aa være en av dets hjørnестener.

35. Hvilke opgaver ble De paalagt og hvilke virksomheter deltok De i som følge av medlemsskapet ?

Svar: Ingen. - Medisinaldirektørstil. (som jeg ikke ble anklaget for aa ha indehat) medførte opgaver og oppdrag, som under de daværende forhold uvægerlig bragte mig i kontakt med alle stridende og rivaliserende parter av forskjellige politiske avskygninger - hvis indblanding i helsevæsenet til skade for dette, jeg hadde min fulde hyre med aa søke forhåndret, respektive skadene efter "hjemmefronten"s ugjerninger reparert. - Om de øvrige opgaver se vedlagte bilag med imøtegaaelse ~~av~~ : "Oslo kommunale sykehus i krigens tegn" - (nævnt under pkt.28). - Bilag 2.

36. - Hadde De omgang m.folk, eller var de rel.isolert ? Svar: Ja, (isolert) efter ordre fra "hjemmefronten" alias London. - Det 1ste ½-aar omgikkes alle som før.

41. Hva vil De si, var de viktigste sakene, NS arbeidet for ?

Svar : Se programmet.

42. Hva mener De, at NS opnaadde i den tiden De var medlem? - Svar :

1. Aa holde hjulene igang - paa trods av "motstandsbevægelse", "hjemmefront"s og andre sabotørers og morderes virksomhet.

2. Bremse-tyskernes forsøk paa stadig indblanding i norske affærer og norsk administrasjon - til besste for folk og land, ikke mindst for de av landet rømte, naar de kom hjem igjen .

45. Kan De navne noe ved partiet, som De spesielt mislikte fra den tiden, De var medlem ? - Svar : Den idiotiske konfiskasjon av radioapparatene, som satte fart i dannelsen av den likeidiotiske "hjemmefront". - (Jødespørsmålet var utelukkende tysk affære).

46. Kan De beskrive noe, De spesielt husker fra tiden efter kapitulasjonen, da De kom i kontakt med det norske politi og fængselsvæsen ?

Svar : Det nedværdigende for en tidligere fri og lovlydig norsk borger, som aldrig har tænkt paa aa begaa lovbrudd, aa bli arrestert - og derefter anbragt i konstrasjonsleir for noen aar.

Herom se bilag K

4 ("Efter kapitulasjonen").

Pkt.47 : Naar De tænker tilbake paa hele rettsoppgjøret efter krigen, kan De da navne noen begivenheter, som gjorde særlig sterkt indtrykk paa Dem ?

Svar : 1. Arrestasjonen.

2. Konstrasjonsleiropholdet paa Ilebu.

3. Lægeforeningens og tidligere gode venner og bekjendtes ynkelige optræden.

51. Det hævdes idag, at tidl. medl. av NS har omgang m.hverandre, fordi de har hat kontaktvanskeligheter m.andre mennesker. Gjælder det ogsaa Dem? ~~XXXXXX~~ Og pkt. 52 : Paa hvilket tidspunkt vil De anslaa, at der skjedde en ændring til det bedre? (prøv aa angi aarstal).

3. (Nyere norsk historie).

Pkt. 51-52. Svar: Spørsmålet er vel sat lidt paa hodet, idet det kan gi indtrykk av, at ev. vanskeligheter skulde komme fra NS-folkene selv. - Se bilag 5.

Pkt. 59.- Kan De nevne noen problemer, som Deres nære slektninger har hatt som følge av, at De har vært medlem av NS.

Svar : Som et lite eksempel kan nevnes, at min egen bror, som ikke var NS., og som hadde haandhilst paa mig, da vi traffes paa Karl Johan under krigen, hadde svære vanskeligheter etterpaa med aa faa dette "odkjendt", da de "gode nordmand" kom hjem fra eksilet.

60. Problemer innen familien ? Svar: Ja - tildels endog uoprettelige p.g. av dødsfald.

71. Kan De tilslut i sin almindelighet fortælle lidt om, hvordan De har oplevet efterkrigstiden ?

Svar : Se bilagene.

Oslø 8/2 - 1973.

Th. Wetrem.